

Wijchense Méérvleer 5

Nieuwsbrief voor Wijchense vleermuisactiviteiten - 1 juni 2016

Redactie: Hans Hollander, hanshollander@xmsnet.nl, 06-37384467

Inhoud

Vleermuiswerkgroep Gelderland - Regio Wijchen	1
Vleermuiswintertellingen 2016	2
Batloggerwaarnemingen mei 2016	3
Kerkzoldertellingen 2016: OPROEP!	4
Nacht van de vleermuis 28 augustus 2016	5
Vleermuiskasten in Wijchen	5
Vleermuisexcursies Wijchen	6
Oproep voor foto's en kopij!	6

Vleermuiswerkgroep Gelderland - Regio Wijchen

In 2013 en 2014 is in Wijchen een pilot uitgevoerd voor het project 'Hopping detector' ofwel 'Vleermuizen in mijn tuin'. Een batlogger - een automatische vleermuisrecorder die gedurende de nacht alle vleermuisgeluiden op een locatie vastlegt - werd in een aantal rondes in een groot aantal tuinen verspreid over Wijchen neergelegd. Naast veel algemene soorten leverde het project ook verrassende waarnemingen op van bosvleermuis, kleine dwergvleermuis en meervleermuis. De resultaten van 2013 zijn [hier](#) te vinden. In 2014 zijn enkele vleermuisexcursies in en om Wijchen georganiseerd.

Begin 2016 is geprobeerd een groepje Wijchenaren enthousiast te krijgen voor het meetnet Vleermuis-transecttellingen, waarbij per auto met een batlogger routes van 30 km worden gereden om vleermuisactiviteit vast te leggen. Uiteindelijk kon geen volledig team worden gevormd.

Als 'regio Wijchen' van Vleermuiswerkgroep Gelderland (VLEGEL) willen we in 2016 weer een aantal vleermuisactiviteiten organiseren, met als doel een (kleine) actieve kern aan vleermuiswerkers in Wijchen te organiseren. Wie wil kan zich aansluiten en deelnemen aan een aantal activiteiten die in deze Meervleer zijn aangekondigd.

Voor € 10,- kan je lid worden van [VLEGEL](#), waarvoor je ledenbrieven ontvangt en deel kan nemen aan Gelderse vleermuisactiviteiten. Voor € 15,- kan je lid worden van de Vleermuiswerkgroep Nederland (onderdeel van de Zoogdiervereniging), je ontvangt dan 3-4x per jaar de [VLEN](#)-Nieuwsbrief met artikelen over vleermuizen en vleermuisonderzoek in Nederland. De jaarlijkse VLEN-dag is dit jaar op 29 oktober: een 'must' voor vleermuisliefhebbers!

Als je geïnteresseerd bent in vleermuizen of om mee te doen aan één van de tellingen of een excursie in Wijchen of omgeving, meld je dan aan bij hanshollander@xmsnet.nl.

Vleermuiswintertellingen januari 2016

Op 3 januari 2016 werd samen met VLEGEL - Regio Nijmegen (Nanne Nauta) kasteel Hernen geteld. Hier vonden we 7 levende en een dode dwergvleermuis en mest van de gewone grootoorvleermuis. Ook werden de kelders van de ruïne in Batenburg bezocht, wat 5 baardvleermuizen en een gewone grootoorvleermuis opleverde.

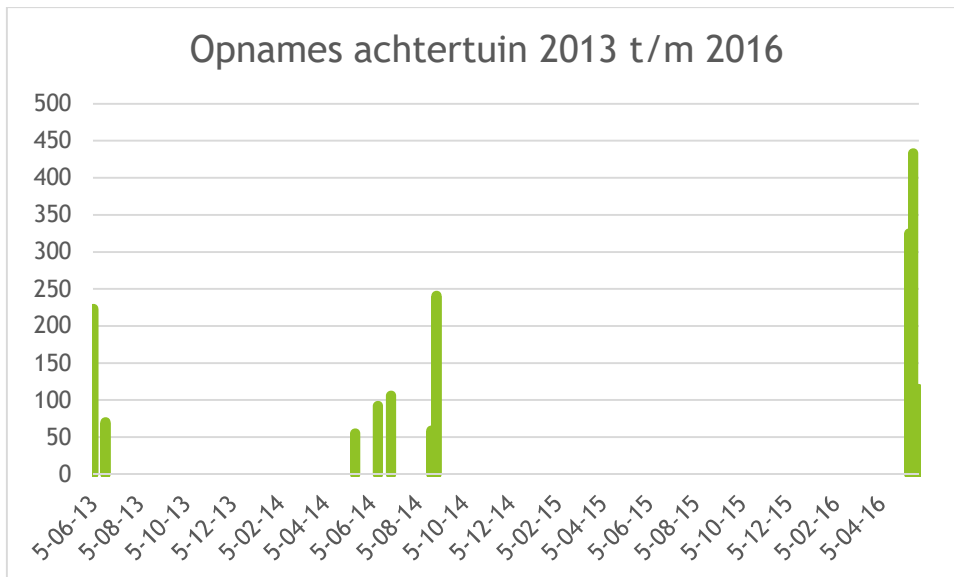
Op 23 januari 2016 werd samen met VLEGEL - Regio Land van Maas en Waal (Eric Janssen) de steenoven in Deest geteld. Hier werden 6 gewone grootoorvleermuizen en een baardvleermuis aangetroffen.

Figuur 1. Gewone grootoorvleermuis in Steenoven Deest (foto: Hans Hollander).

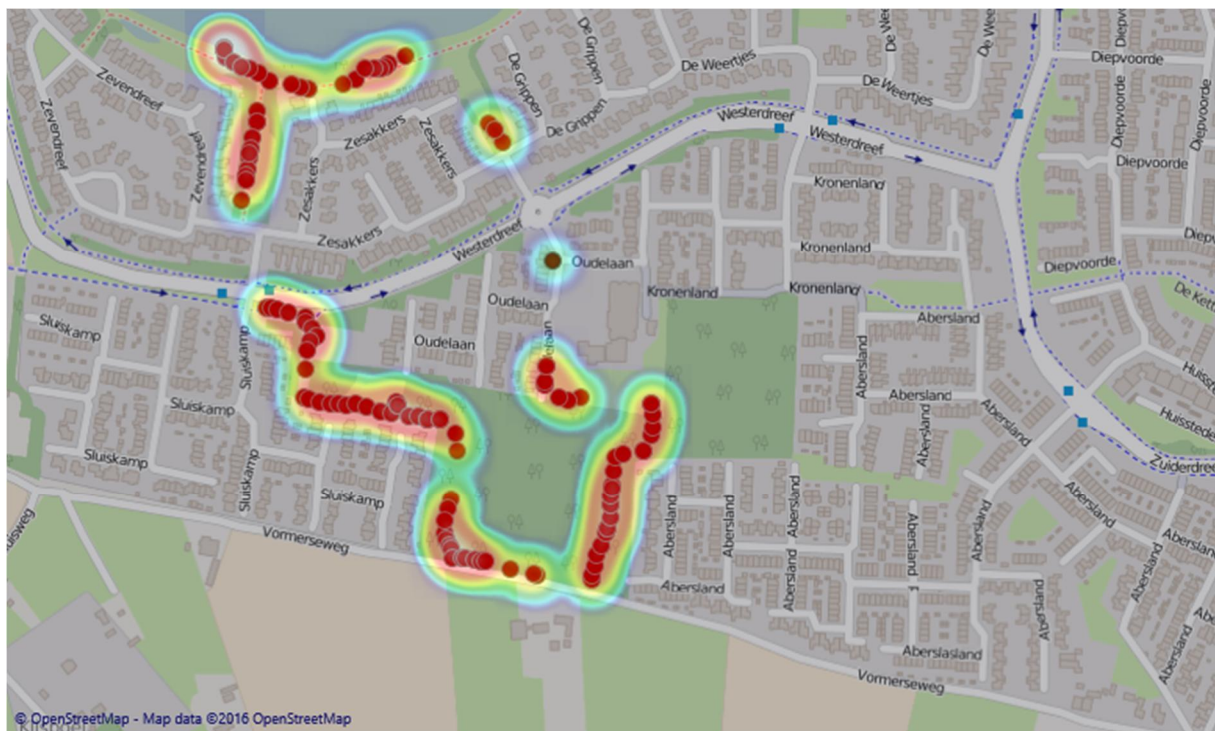
Batlogger waarnemingen mei 2016

Van 12 t/m 26 mei 2016 kon ik gebruik maken van een batlogger om vleermuisgeluiden op te nemen. Tijdens 5 nachten heb ik de batlogger buiten gelegd en zijn net als tijdens het hopping project geluiden van gewone en ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger opgenomen. Zowel op 12 als op 17 mei kwamen ook één of meerdere meervleermuizen over (trek?). Het totaal aantal opnamen per nacht in mei 2016 overtrof 2013 en 2014.

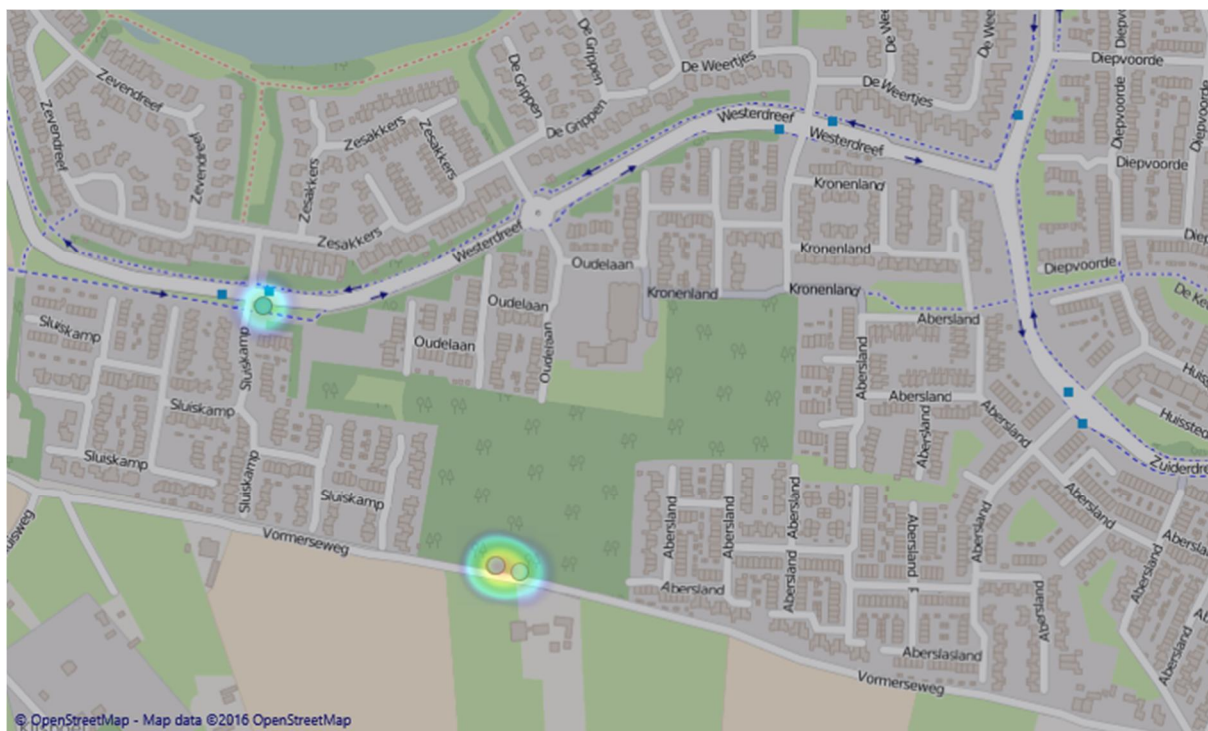
Figuur 2. Totaal aantal opnamen per nacht met de batlogger op vaste locatie.

Voor het eerst heb ik ook een ronde gelopen met de batlogger, die dan met gps de route vastlegt. Tijdens deze korte ronde op 13 mei, deels langs het Wijchens Meer en door het Vormersbos, werden pulsen van de 4 genoemde algemene soorten opgenomen.

Figuur 3. Heatmap pulsen gewone dwergvleermuis 13 mei 2016.

Van de waarnemingen van de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis zijn zogenaamde heatmaps gemaakt die de activiteit van de soort langs de route weergeven (combinatie van aantal pulsen en afstand). Elke stip is een opname, niet per definitie een apart individu!

Figuur 4. Heatmap pulsen rosse vleermuis 13 mei 2016.

Kerkzoldertellingen 2016: OPROEP!

Ook in 2016 worden in de gemeente Wijchen weer tellingen gehouden voor het Netwerk Ecologische Monitoring - Zoldertellingen. Dit meetnet wordt gecoördineerd door de Zoogdiervereniging, in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken. Met alle waarnemingen worden trends van vleermuizen op kerkzolders berekend. Nederland gebruikt deze trends voor rapportage over de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten aan de Europese Unie (eens in de 6 jaar). Kerken in de gemeente Wijchen werden al geteld in de jaren '60, '70, '80 en '90. In 2013 en 2014 zijn 7 kerken in onze gemeente bezocht (figuur 5). In 2015 zijn geen kerken in Wijchen bezocht.

	1964	1970	1971	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1984	1999	2013	2014
Wijchen; centrum														Mest LV	Mest GO en LV	Mest GO en DV
Wijchen; Bergharen	GO						Niets							Mest GO		
Wijchen; Balgou														Mest GO		GO
Wijchen; Bergharen							Niets	GO						Mest GO en DV	Mest GO	
Wijchen; Nijtrik																GO
Wijchen; Hernen				GO				Mest GO						Mest GO	Mest GO, DV	
Wijchen; Batenburg		Niets	Niets									Niets				Mest DV en GO
Wijchen; Leur		GO			GO	GO	GO	GO	GO	GO	Mest GO		GO	GO		

Figuur 5. Kerkzoldertellingen gemeente Wijchen 1964 t/m 2014.

Meestal wordt vleermuismest aangetroffen (3 soorten), soms vinden we ook levende gewone grootoorvleermuizen. Bovenal zijn de zolder en de toren (die ook beklommen wordt) vaak spectaculair qua bouw (hout) en uitzicht. Wie in 2016 één of meerdere tellingen, waarschijnlijk op woensdag of vrijdag, mee wil maken, kan zich aanmelden via hanshollander@xmsnet.nl.

Nacht van de vleermuis 28 augustus 2016

In het laatste weekend van augustus wordt jaarlijks de Nacht van de Vleermuis georganiseerd. In heel Nederland zijn er vleermuisactiviteiten voor jong en oud. De Nacht van de Vleermuis 2016 is in het weekend van vrijdag 26 en zaterdag 27 augustus.

In Nederland wordt het evenement gecoördineerd en gefaciliteerd door Vleermuiswerkgroep Nederland van de Zoogdiervereniging. We werken hierbij samen met de Vereniging voor Veldbiologie (KNNV), de Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie (IVN), Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, verschillende lokale natuurverenigingen of zoogdierwerkgroepen en veel vrijwillige excursieleiders. De activiteiten vinden plaats door het hele land. Voor meer informatie zie: www.nachtvandeveleermuis.nl. Een kans voor jong en oud om meer te weten te komen over vleermuizen en ze zelfs te horen en te zien!

Op vrijdag 26 augustus vindt ook een excursie plaats in Wijchen, van 20:45 uur tot 22:30 uur, langs het Wijchens Meer. Het vertrekpunt is de Rotonde Hogeweg-Zuiderdreef-Meerdreef (tussen westelijke en middelste plas), voor volwassenen en kinderen vanaf 8 jaar indien vergezeld van volwassene.\

Aanmelden: Hans Hollander, hans.hollander@zoogdiervereniging.nl

Vleermuiskasten in Wijchen: OPROEP!

Behalve dat je vleermuizen kan vinden in bunkers, oude steenfabrieken, spouwmuren, kerken en met een batdetector aan de hand van hun geluiden, kan je vleermuizen ook aantreffen in vleermuiskasten. Deze worden steeds populairder bij particulieren en ook gebruikt als mitigatie- of compensatiemaatregel voor bouwprojecten, als vleermuisfuncties verloren gaan. Een ontheffing Flora- en faunawet verplicht dan tot het tijdig ophangen van dergelijke voorzieningen. Vaak is er ook een monitoringsverplichting, helaas wordt die niet altijd uitgevoerd.

Sinds mei 2015 is er een website met informatie over en een database van vleermuiskasten in Nederland: www.vleermuiskasten.nl. Hierop kunnen kastenprojecten worden ingevoerd en de waarnemingen die tijdens controlerondes worden gedaan. Het gaat om zogenaamd 'open data', die voor iedereen toegankelijk zijn.

Thuis bij mij hangt ook zo'n vleermuiskast, al een jaar of wat. Hoewel er veel vleermuisactiviteit is in Wijchen-Zuid, heb ik er nog nooit een vleermuis in aangetroffen. De gemeente Wijchen heeft voor de compensatie van de bouw op de Oostflank enkele jaren geleden 4 vleermuiskasten opgehangen langs de Oosterweg, ter hoogte van de parkeerplaats bij de kerk. Ze hangen niet gemakkelijk voor een 'kastengluurder', maar recent trof ik in één van de kasten een gewone grootoorvleermuis.

Oproep

Weet je vleermuiskasten in de gemeente Wijchen te hangen? Geef ze door aan hanshollander@xmsnet.nl voor een controle, of voer ze zelf in op www.vleermuiskasten.nl.

Vleermuisexcursies Wijchen

Bij slecht weer (regen, harde wind) gaan de excursies niet door. Aanmelden bij hanshollander@xmsnet.nl. Meld je per email ook aan voor 'spontane' excursies.

Datum	Locatie	Tijd	Startpunt
28 augustus	Wijchens Meer	20.45-22.30	Rotonde Hogeweg-Zuiderdreef-Meerdreef

Oproep voor kopij!

Bijdragen voor deze nieuwsbrief, over vleermuizen in Wijchen (waarnemingen, vondsten, etc. etc.) graag mailen aan hanshollander@xmsnet.nl. Foto's zijn altijd van harte welkom, maar probeer verstoring van vleermuizen altijd te voorkomen! Nummer 6 van de Wijchense Meervleer verschijnt naar verwachting in september 2016.

Figuur 6. Vleermuis kasten op de Oosterweg (foto's: Hans Hollander).

